

DÁP ÁN - THANG ĐIỂM
ĐỀ THI OLYMPIC CHUYÊN KHOA HỌC TỰ NHIÊN 2015

Môn thi: TOÁN

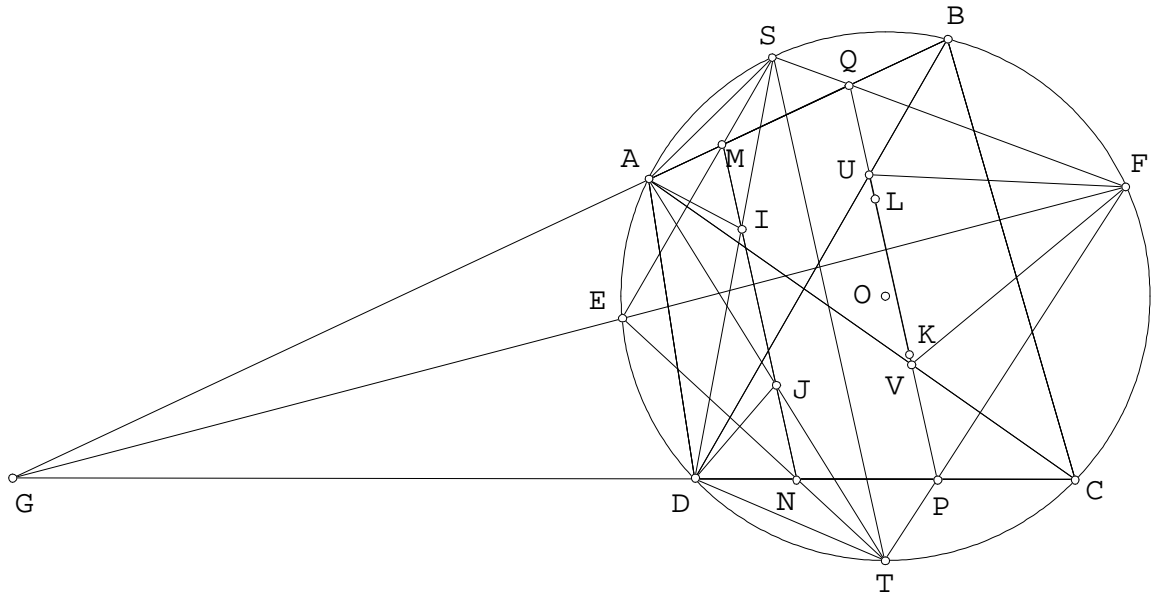
Ngày thứ hai

Câu IV. (7đ) Giả sử p là một ước nguyên tố bất kì của $n!$, số mũ của p trong $n!$ bằng

$$\alpha_p = \left[\frac{n}{p} \right] + \left[\frac{n}{p^2} \right] + \dots < \frac{n}{2} + \frac{n}{2^2} + \dots < n$$

Suy ra $\alpha_p \leq n - 1$. Nếu $b : p$ thì $A : p^{n-1}$. Suy ra $A : p^{\alpha_p}$. Nếu $(b, p) = 1$. Khi đó trong p^i số liên tiếp bất kì của dãy $a, a + b, a + 2b, \dots, a + (n - 1)b$ có đúng một số chia hết cho p^i với mọi i thỏa mãn $p^i \leq n$. Như vậy trong dãy trên có $\left[\frac{n}{p} \right]$ số chia hết cho p , $\left[\frac{n}{p^2} \right]$ số chia hết cho $p^2, \dots, \left[\frac{n}{p^i} \right]$ số chia hết cho $p^i, \dots$. Suy ra số mũ của p trong A lớn hơn hoặc bằng α_p . Suy ra $A : p^{\alpha_p}$.

Câu V. a) Dễ thấy tam giác SAI và DTA cân và có $\angle ASI = \angle DTI$ nên hai tam giác đó đồng dạng. Lại dễ chứng minh tứ giác $AIJD$ nội tiếp nên $\angle MAI = \angle IAD = \angle DJN$ và $\angle NDJ = \angle JDA = \angle AIM$. Từ đó hai tam giác MAI và NJD đồng dạng. Từ đó suy ra SMA và TNJ đồng dạng. Vậy $\angle ASM = \angle NTJ$ do đó SM và TN cắt nhau tại E trên đường tròn (O) .

b) Gọi AB cắt CD tại G . GE cắt (O) tại F khác E . Ta thấy $GC.GD = GE.GF = GM.GQ$. Từ đó tứ giác $MQFE$ nội tiếp nên $\angle QFE = \angle AME =$

$\angle MAS + \angle MSA = \angle MBS + \angle AFE = \angle SFA + \angle ASE = \angle EFS$. Từ đó S, Q, F thẳng hàng. Tương tự T, P, F thẳng hàng. Từ chứng minh trên SMA và TNJ đồng dạng nên tam giác GMN cân suy ra $GM = GN$. Lại có $GM.GQ = GN.GP$ nên $GP = GQ$ suy ra $PQ \parallel MN \parallel ST$. Từ đó đường tròn nội tiếp tam giác FPQ tiếp xúc (O). Vậy theo định lý Poncelet nếu PQ cắt DB, AC tại U, V thì đường tròn ngoại tiếp tam giác FUV cũng tiếp xúc (O) và tiếp xúc DB, AC . Từ đó theo định lý Thebault thì PQ đi qua tâm nội tiếp hai tam giác ABC và DBC .

Câu VI. (7đ) Đặt $a = 3yz, b = 3zx, c = 3xy$. Ta chứng minh cần $\sum \frac{bc}{\sqrt{a+3}} \leq \frac{3}{4}$. Nhân hai vế với 6, bất đẳng thức tương đương $\sum a^2 - 2 \sum ab + 4 \sum bc \left(1 - \frac{3}{\sqrt{a+3}}\right) \geq 0$ hay $\sum a^2 - 2 \sum ab + 4abc \sum \frac{1}{\sqrt{a}(\sqrt{a+3})} \geq 0$ hay $\sum a^2 - 2 \sum ab + 3abc + 4abc \left(\sum \frac{1}{\sqrt{a}(\sqrt{a+3})} - \frac{3}{4}\right) \geq 0$. Ta sẽ chứng minh $\sum a^2 - 2 \sum ab + 3abc \geq 0$ và $\sum \frac{1}{\sqrt{a}(\sqrt{a+3})} \geq \frac{3}{4}$. Thật vậy, bất đẳng thức thứ nhất tương đương $(a+b+c)(a^2+b^2+c^2-2ab-2bc-2ca)+9abc \geq 0$ hay $a^3+b^3+c^3-a^2(b+c)-b^2(c+a)-c^2(a+b)+3abc \geq 0$, giả sử $a \leq b \leq c$ suy ra $a \leq 1$, bất đẳng thức trở thành $a(b-a)(c-a)+(b-c)^2(b+c-a) \geq 0$ đúng. bất đẳng thức thứ hai, xét $g(x) = \frac{1}{\sqrt{x}(\sqrt{x+3})}$ với $x > 0$. Ta có $g'' = \frac{1}{4}(8x+27\sqrt{x}+27)(\sqrt{x}+3)^{-3}x^{-5/2} > 0$ nên $g(a)+g(b)+g(c) \geq 3g\left(\frac{a+b+c}{3}\right) = \frac{3}{4}$.